

Faktų suvestinė Lietuva

Kontekstas

Pastaruoju metu Lietuvoje sparčiai daugėja diskusijų apie regioninės, vietinės ir bendruomeninės žiniasklaidos gyvybingumą ir svarbą. „Naujienu dykumų“ sąvoka taipogi rado savo vietą žiniasklaidoje.

Naujienu nuosmukio rizika, galimai paveiksianti vietos žiniasklaidos situaciją ir vaizdą, yra nulemta politinių ir verslo įtakų, mažėjančio žurnalistų profesinio nepriklausomumo ir infrastruktūrinių sąlygų, tokių kaip vietos žiniasklaidos gyvybingumas ir naujienu sklaida, bet ne tiesiogiai geografinių ir ekonominių veiksnių ar skaitmeninės informacijos prieinamumo regionuose.

Pagrindiniame žiniasklaidos įstatyme „Visuomenės informavimo įstatymas“ pateikta „regioninės žiniasklaidos“ apibrėžtis, bet nėra įvardintos „bendruomeninės (ar bendruomenių) žiniasklaidos“ ar „vietos žiniasklaidos“ sąvokos.

Teritoriniai jaunuju žurnalistų interesai

Žurnalistų amžius yra įvardinama kaip svarbi problema vietos žiniasklaidoje. **Jaunesni žurnalistai nėra linkę rinktis gyventi kaimo vietovėse arba toliau nuo miestų centrų.**

Kita vertus, partnerystės įgyvendinant iniciatyvas ir projektus, kurias inicijuoja miestų centruose įsikūrusios žurnalistų grupės, yra gera galimybė profesiskai tobulėti į vietos gyventojų problemas orientuotiems žurnalistams.

Tradicinė vietos žiniasklaida pamažu traukiasi iš rinkos

Lietuvoje yra tik **šešios** vietinės televizijos stotys, kurios dažniausiai transliuoja žinias tik kartą per dieną.

Vietinės radijo stotys taip pat veikia mažiau **nei trečdalyje savivaldybių.**

Ši tendencija pastaraisiais metais pastebima laikraščių ir audiovizualinės žiniasklaidos sektoriuose. Žiniasklaidos koncentracija vietos rinkose yra didelė, nes atskirose rinkose paprastai veikia tik kelios žiniasklaidos priemonės.

Ribotos valstybės paramos formos

Tiesiogines subsidijas, skiriamas vietinei žiniasklaidai, administruoja Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas (nuo 2024 m. – Medijų rėmimo fondas).

Nors finansavimas iš valstybės biudžeto šiam fondui 2022 m. išaugo 0,5 mln. eurų, palyginti su 2021 m., valstybės parama nebuvo pakankama, kad vietos žiniasklaida būtų labiau ekonomiškai tvari.

20%

vietinės žiniasklaidos žurnalistų yra laisvai samdomi

Vietinės žiniasklaidos žurnalistų vidutinis atlyginimas yra mažesnis už Lietuvos vidutinį atlyginimą. Tai lemia ir mažesnes už šalies vidurkį socialines garantijas.

Nors vietinės žiniasklaidos laisvai samdomi žurnalistai gauna panašias pajamas kaip ir dirbantys pagal darbo sutartis, laisvai samdomų žurnalistų socialinės garantijos yra menkesnės.

Rūpestį kelianti redakcinė autonomija

Lietuvos žurnalistų apklausos duomenys rodo, kad **daugiau nei du trečdaliai vietinės žiniasklaidos žurnalistų pripažįsta reklamos sprendimų įtaką jų žurnalistinei veiklai.**

Lietuvos politikai, valstybės tarnautojai arba jų sutuoktiniai **turi daugiau nei 100 žiniasklaidos priemonių nuosavybės teises.** Tokia žiniasklaidos nuosavybė yra būdinga Lietuvos **regionuose**, kur didelė dalis žiniasklaidos yra finansiškai priklausoma nuo vietos politikų. Todėl kai kurioms **vietinėms žiniasklaidos organizacijoms yra gana sudėtinga puoselėti profesinius žurnalistikos standartus, susijusius su redakcine autonomija ir nešališkumu, taip pat nagrinėti svarbias temas ir tinkamai informuoti savo auditoriją apie vietines politines ir socialines problemas.**

Vietinių privačių žiniasklaidos organizacijų ekonominis silpnumas sudaro sąlygas neskaidriai veiklai, pasitelkiant savivaldybių reklamos užsakymus. Tokiu būdu, vienos politinės nuomonės yra labiau akcentuojamos, o kitos yra menkinamos arba nutylimos.

Paskelbimo data 28.02.24

Pasiekite
visą
ataskaitą
su
šaltiniais

